

Оцінка незалежності впливу факторів суми грошової маси визначається за допомогою γ -критерія,

$$0 < \gamma_i < 1,$$

де γ – рівень автономності, що розраховується за формулою:

$$\gamma_i = \frac{\beta_i}{r_{\phi i}}.$$

У даному прикладі:

$$\gamma_{\phi} = \frac{1,876}{0,945} = 12,7131, \quad \gamma_{\phi} = \frac{0,944}{0,906} = 13,68182,$$

що свідчить про певну незалежність впливу факторів визначення тіньової економіки в загальній сумі грошової маси і правомірність їх включення до рівняння регресії.

Для отримання подальших результатів, слід розрахувати коефіцієнти регресії, за даними табл. 1 сформувавши систему нормальних рівнянь. Отже, за допомогою отриманої інформації, видно, що рівняння регресії сум грошової маси за факторами податків та суму доходів на душу населення має такий вигляд:

$$Y = -17,42 - 5,22 X_1 + 2,92 X_2.$$

У цьому рівнянні регресії:

A1 = 5,22 показує, що підвищення суми грошової маси в млрд грн при збільшенні податків 1 млрд грн;

A2 = 2,92 показує, що підвищення суми грошової маси в млрд грн при зміні доходів населення на 1 млрд грн.

Отже, визначення абсолютного розміру тіньової економіки за монетарним методом ускладнюється в силу двох причин:

а) важко визначити базовий період, протягом якого співвідношення готівки й внесків було "нормальним", тобто тіньової економіки не існувало;

б) навіть при умовному визначенні подібного базового періоду інформація про стан командної економіки й економіки перехідного періоду неперівняна.

Наук. керівн. Малярець Л. М.

Література: 1. Про затвердження Методичних рекомендацій розрахунку рівня тіньової економіки : Наказ від 18.02.2009 р., № 123 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.rada.gov.ua. 2. Турчинов О. В. Тіньова економіка: закономірності, механізми функціонування, методи оцінки / О. В. Турчинов. – К. : 1996. – 199 с. 3. Schafer W. Gleichgewicht, Ungleichgewicht und Schattenwirtschaft / W. Schafer // Schattenokoeconomie: Theoretische Grundlagen und wirtschafspolitische Konsequenzen. – Gottingen, 1984. – Pp. 40. 4. Регуляторна політика держави в сфері підприємництва: аналітична доповідь / Міжнародна спілка українських підприємців. – К., 2010. 5. Зуєва Л. С. Подолання тіньової економіки – нагальна проблема суспільства України [Текст] / Л. С. Зуєва, О. І. Драган // Економіка, фінанси, право. – 2004. – № 7. – С. 26

УДК 316.323

Литвинова Ю. А.

Студент 4 курсу
факультета економіки и права ХНЭУ

ПОНЯТИЕ ГЛОБАЛИЗАЦИИ В СОВРЕМЕННОМ МИРЕ

Аннотация. Рассмотрены понятие глобализации и ее значение на сегодняшний день для стран мира. Указаны существенные изменения в мировой экономике, вызванные данным явлением. Представлена характеристика сущности глобализации. Обоснованы положительные и отрицательные черты глобализации.

Анотация. Розглянуто поняття глобалізації та її значення на сьогодні для країн світу. Зазначено істотні зміни у світовій економіці, викликані даним явищем. Надано характеристику суті глобалізації. Обґрунтовано позитивні та негативні риси глобалізації.

© Литвинова Ю. А., 2013

115

"Управління розвитком", №14(154)2013

Annotation. The concept of globalisation and its value for the world countries today are considered. The essential changes in economics under the influence of the given phenomenon are specified. The characteristic of globalisation essence is given. Positive and negative traits of globalisation are considered.

Ключевые слова: глобализация, процесс, мировое хозяйство, интеграция, государство, экономика, международные организации.

На сегодняшний день в мире происходят глубокие изменения во всей системе международных отношений. Новой существенной чертой стала глобализация. Глобализация определяет новый этап развития мировой экономической системы и влияет на национальные экономические системы, которые являются подсистемами мировой экономики [1, с. 177]. Расширение глобализации современного мира и неоднозначность отношения к этому процессу обусловило актуальность данной темы.

Процесс глобализации привлек пристальное внимание многих ученых, как отечественных, так и зарубежных, среди них: Филипенко А. С., Будкина В. С., Белорус О. Г., Шишков Ю. В., Синев В. М., Гальчинский А. С., П. Масон, Ф. Фукуяма, Г. Мосей, К. Денчев, Дж. Маклин и др.

Целью статьи является рассмотрение сущности глобализации, выявление ее характерных особенностей, а также выявление положительных и отрицательных черт.

Глобализация – процесс превращения мирового хозяйства в единый рынок товаров, услуг, рабочей силы и капитала на основании преодоления преград между экономиками разных стран. Глобализация – это качественно новый этап развития процесса интернационализации экономических, политических, культурных, правовых и других аспектов общественной жизни, когда взаимозависимость национальных социумов достигла такого уровня, который обуславливает кардинальные изменения всего мирового общества, превращение его в единый общественный организм [2, с. 240].

Но общим для всех определений является то, что глобализация – это интеграция надгосударственных, межрегиональных уровней. Для экономики эта интеграция понимается как "процесс трансформации разрозненных национальных хозяйств в интегрированную глобальную экономику" [1, с. 209].

Таким образом, глобализация – это процесс стирания экономических, политических и культурных границ между странами.

Следует рассмотреть качественный характер изменений, которые происходят в процессе глобализации [2, с. 240]:

1. Национальные хозяйственные комплексы превращаются в составную часть единого всемирного хозяйственного организма. Растет взаимозависимость национальных экономик. Почти половина товаров и услуг, которые потребляются в современном мире, производится за пределами стран потребления. Такие неотъемлемые элементы современной экономики, как финансовые рынки и Интернет приобретают наднациональные, глобальные свойства.

2. Международные, всемирные экономические отношения постепенно приобретают передовую роль. Они подчиняют себе экономические отношения в пределах отдельных, даже высокоразвитых стран. С одной стороны, незначительные микроэкономические субъекты ориентируются на те сигналы, которые подают передовые фондовые биржи мира. С другой стороны, ТНК и ТНБ в своей деятельности ориентируются на свои надгосударственные возможности и интересы.

3. Государство теряет возможность полного регулирования и контроля над хозяйственными процессами на своей территории, быстро уменьшается его способность к эффективной защите национальных интересов от негативных внешних влияний.

Глобализация имеет масштабный характер и является отличительной чертой нашего времени, что есть следствием эволюции государственно-оформленных рыночных отношений.

Можно выделить три основных субъекта глобализации, которые действуют на мировой арене: государства, ТНК, международные организации (ВТО, МВФ, Всемирный банк и т. д.). Именно от поведения этих субъектов будет зависеть будущее глобализованного человека [3, с. 83].

Более подробно рассмотреть понятие глобализация можно с помощью выявления ее положительных и отрицательных черт, которые определены в результате изучения работ [1, с. 211; 4, с. 21–23] и систематизированы в таблице.

Таблица

Факторы влияния глобализации на мировое сообщество

Положительные факторы	Отрицательные факторы
<p>снижение стоимости транспортных и коммуникационных услуг и повышение их качества;</p> <p>снижение торговых барьеров привело к диффузии технологий, что в свою очередь, значительно увеличило мобильность рабочей силы;</p> <p>ускорило потоки информации, что способствует тому, что потребители информации получают больший доступ к ней, быстрее реагируют на изменение в окружающей среде;</p> <p>получен новый толчок образованию и экологический контроль;</p> <p>сокращается экономический разрыв между развитыми и развивающимися странами, что позитивно влияет на интеграцию стран и поддержку слаборазвитых регионов и общее развитие</p>	<p>экономические сдвиги и финансовые кризисы быстро распространяются из одних регионов мира в другие, а при определенном сочетании негативных факторов – приобретают глобальный характер;</p> <p>существенно ослаблены традиционные национальные системы государственного регулирования экономики и не созданы соответствующие международные, а тем более наднациональные компенсирующие механизмы, что повлекло за собой кризис управляемости мировой экономикой;</p> <p>усиливается дифференциация мира на страны, выигравшие от глобализации и проигравшие от нее;</p> <p>обостряется проблема бедности и отсталости;</p> <p>в условиях глобализации неравномерность в распределении доходов дополняется еще большей неравномерностью в доступе к достижениям НТП;</p> <p>глобализация стала основной средой для распространения трансграничной преступности</p>

Глобализация – процесс, протекающий независимо от желаний той или иной страны или союза стран. Глобализация стала определяющим фактором развития социально-экономической сферы мирового сообщества. Глобальная интеграция – совершенно новое качество хозяйствования, внедрение которого – вопрос не будущего, а настоящего [1, с. 216].

Сделать положительным процесс глобализации доступно каждой стране, и при этом смягчить негативные последствия – одна из важных целей международной политики.

Научн. рук. Кожанова Е. Ф.

Литература: 1. Глобализация: определение аргументов "за" и "против" // Научные труды Донецкого национального технического университета. – 2004. – № 87. – С. 177; 209–216. 2. Липов В. В. Міжнародна економіка : навч. посібн. / В. В. Липов. – Х. : ВД "ІНЖЕК", 2005. – 408 с. 3. Агеева А. А. Глобализация как современная тенденция развития мирового хозяйства: сущность, противоречия, перспективы / А. А. Агеева // Економічний вісник Донбасу. – 2007. – № 1. – 2007. – С. 83–95. 4. Глобализация экономики: qualis es et quo vadis? // Мировая экономика и международные отношения. – 2011. – № 1. – С. 16–24.

УДК 005.51(083.92)

Артюх І. С.

Студент 4 курсу
факультету економіки і права ХНЕУ

РОЛЬ БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ У РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА

Анотація. Розкрито сутність понять планування та бізнес-планування. Показано зв'язок планування з іншими функціями управління. Розглянуто важливість застосування процесу бізнес-планування в діяльності підприємства. Визначено роль бізнес-планування в розвитку підприємства.

Аннотация. Раскрыта сущность понятий планирования и бизнес-планирования. Показана связь планирования с другими функциями управления. Рассмотрена важность применения процесса бизнес-планирования в деятельности предприятия. Определена роль бизнес-планирования в развитии предпринимательства.

Annotation. The essence of the concepts of planning and business planning has been revealed. The connection between planning and other management functions has been shown. The importance of business planning process in enterprise activity has been studied. The role of business planning in enterprise development was defined.

Ключові слова: планування, бізнес-план, бізнес-планування, інвестиційне планування, підприємницька діяльність.

Сучасний бізнес характеризується швидким розвитком. Через високу конкуренцію спостерігається зниження рентабельності операцій. Це призводить до того, що для підтримання належного рівня, не говорячи про розвиток, фірмам треба звертати все більше уваги на такі елементи менеджменту, як загальна стратегія, маркетингова стратегія, логістика. Це пов'язано з тим, що від правильного вибору вектору розвитку політики збуту по кожному виду продукції, зниження затрат, грамотного управління фінансовими потоками залежить існування фірми на ринку.

В умовах ринкових відносин зберігається актуальність планування діяльності підприємства. Планування – закономірний результат пошуку людським суспільством найбільш раціональних і ефективних інструментів та способів свого історичного розвитку й виживання. Планування виробничої і комерційної діяльності необхідно для всіх організаційно-правових форм підприємств. Діяльність підприємства без плану – реакція на події, які відбуваються, діяльність на основі плану – реакція на передбачувані та заплановані явища [1].

Ураховуючи значущість даного процесу для розвитку підприємницької та будь-якої іншої діяльності, не дивно, що цим питанням займалися багато вчених. Так, Попов В. М., Ляпунов С. І., Муртузалієва С. Ю. розглядали економічний аналіз, бізнес-планування, інвестиційне проектування, Бухалков М. І., Краюхін Г. А., Летенко В. А., Мосін В. Н., Разумов І. М. розглядали теоретичні та практичні основи планування на підприємствах, основні види, методи та принципи планування. Горшкова Л. В. вивчала планування діяльності торгового підприємства.

Метою статті є визначення планування як процесу, необхідного для успішного управління суб'єктом господарювання та його роль у розвитку підприємництва.